

*p.a. Berkenlaan 30
3737 RN Groenekan*

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Soestdijkseweg Zuid 173
3721 AB BILTHOVEN
(per e-mail verzonden)

Betreft: Advies Verordening Jeugdhulp De Bilt 2015

Groenekan, 30 september 2014

Geacht College,

Wij hebben de Conceptverordening met interesse gelezen en sturen u bij deze ons advies.

De Jeugdzorg is een precair dossier, waarover landelijk momenteel het nodige te doen is. Met name het tempo waarin de transitie zich moet voltrekken en de bezuinigingsdoelstellingen die gerealiseerd moeten worden baren ons grote zorgen, getuige ook onze brandbrief van 5 september jongstleden aan wethouder Brommersma. Voor de volledigheid voegen wij dit schrijven nog aan dit advies toe.

Normaal gesproken vormt de Verordening de juridische en praktische vertaling van de beleidsnota. In het onderhavige geval zijn er op dit moment nog de nodige open vragen over het te voeren beleid, wat zijn weerslag heeft op de inhoud van de Verordening.

Grotendeels is door u de Modelverordening van de VNG gevolgd en is er geen sprake van een eigen beleidsinvulling in de gemeente De Bilt. Gezien de geringe voorbereidingstijd is dit een begrijpelijke keuze. De concretisering van een aantal zaken ontbreekt nog in de Verordening, bijvoorbeeld inzake de procesgang en een concrete uitwerking van de aan te bieden voorzieningen. Wij gaan ervan uit, dat hier in de eerstvolgende maanden alsnog duidelijkheid in wordt gebracht.

In de Verordening wordt gesproken over een evaluatietermijn van twee jaar naast de tussenevaluaties, die zullen dienen als beleidsevaluatie ten behoeve van het (jaarlijks op te stellen?) uitvoeringsplan. Het stelt ons gerust dat u heeft gekozen voor het hanteren van een kortere termijn dan wettelijk is voorgeschreven en er bovendien sprake is van het uitvoeren van tussenevaluaties. Zeker in het licht van de huidige onrust over de tijdige implementatie van alle wijzigingen op het terrein van de jeugdhulp vinden wij dit een verstandige keuze. Vanzelfsprekend willen wij als Wmo Advies Raad graag in opzet en uitkomsten van deze evaluaties gekend worden en met u meedenken als het gaat om het optimaliseren van het gevoerde beleid.

Er zijn een aantal onderwerpen in de Verordening Jeugdhulp, die wij graag bij deze van commentaar willen voorzien.

De procesgang

Toegang tot de Jeugdhulpvoorzieningen wordt verleend door verschillende instanties. Naast het college (of CJG in haar plaats) kunnen ook de huisarts, een medisch specialist of jeugdarts verwijzen naar een individuele jeugdhulpvoorziening. Deze verwijzing door derden behoeft getuige de tekst van de verordening niet uit te monden in een beschikking en kan zich dus theoretisch aan het oog van het college onttrekken. Ook bestaat de mogelijkheid dat jongeren en ouders rechtstreeks aankloppen bij een jeugdhulpaanbieder. Het college is echter wel verantwoordelijk voor de financiering van de toegewezen hulp en zal in die hoedanigheid ook willen weten hoe de toestroom naar jeugdhulp zich in de tijd ontwikkelt en inzicht willen hebben in de kosten die hiermee gemoeid zijn. Op de toeleiding naar hulp is zo te zien weinig sturing mogelijk.

Dat werpt de vraag op wie uiteindelijk de regie voert over de toegang tot jeugdhulp en over de kosten die dat met zich meebrengt. Veel zal afhangen van de kwaliteit van de contracten, die met hulpleveranciers worden gesloten en de afspraken over kwaliteit en verantwoording die daarin zijn opgenomen.

Er is ons als Wmo Advies Raad veel aangelegen dat het voor Jeugdhulp beschikbare geld doelmatig en doeltreffend wordt besteed. Bij ons blijft de vraag hangen wie uiteindelijk beoordeelt of het budget voor jeugdhulp goed is besteed.

Advies: sluitende procedures ontwerpen om zo budgetbewaking en regievoering over de taakuitvoering door het college mogelijk te maken. Een gemeentelijke instantie periodiek laten screenen waar het geld voor jeugdhulp aan wordt uitgegeven en nagaan of het op de juiste manier wordt besteed.

Het mandaat

Reguleren van de toegang tot voorzieningen via de gemeente is een verantwoordelijkheid van het college. Jeugdigen en ouders kunnen een hulpvraag melden bij het college. Na onderzoek kunt u een beschikking afgeven, die toegang geeft tot een individuele voorziening.

In de tekst is dit alles beschreven onder de kop "Procedure via basisteam CJG De Bilt." Onduidelijk blijft in de tekst welk mandaat het CJG nu precies krijgt. Ook is niet duidelijk waar de tekst betrekking heeft op de gemeente zelf en waar het in feite gaat over een taak of verantwoordelijkheid, die aan het CJG is gedelegeerd. Zo blijft bijvoorbeeld in nevelen gehuld wie nu uiteindelijk de te verlenen beschikking afgeeft.

Advies: Verhelderen van de procesgang en verduidelijken van het mandaat aan CJG door beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van zowel gemeente als CJG.

Samenwerking met Sociaal Wijkteam

In de tekst wordt gesproken over "één gezin, één plan, één regisseur" als belangrijk uitgangspunt van beleid en werkwijze. Dit komt overeen met accenten in de toeleiding naar Wmo-voorzieningen. Ook daar wordt er naar gestreefd om waar mogelijk te komen tot een geïntegreerd hulpaanbod en een goede afstemming tussen de verschillende hulpverleningsinstanties. Deze toeleiding wordt geregeld door het Mens-op-Maat-team en afgestemd in de Sociaal Wijkteams, een direct samenwerkingsverband tussen verschillende sociale partnerorganisaties.

Wij vragen ons in dit verband af of er inzake aanvragen Jeugdhulp ook afstemming plaatsvindt tussen CJG en het Sociaal Wijkteam in die gevallen dat er sprake is van meervoudige problematiek in één gezin. Als dat inderdaad wordt nagestreefd, dan moet nog nader worden uitgewerkt hoe, op welke momenten en onder welke voorwaarden wordt samengewerkt en moeten afdoende garanties worden geschapen voor een zorgvuldige behandeling van privacygevoelige informatie.

Een goede onderlinge afstemming tussen de betrokken hulpverleners kan weliswaar effectief zijn voor de cliënt en de gemeente, maar het vraagt wel professionaliteit van het wijkteam en bescherming van privacygevoelige gegevens. Nog los van de problematiek is de cliënt kwetsbaar in

zijn sociaal functioneren als zijn privésituatie in allerlei overlegsituaties te grabbel wordt gegooid. Zorgvuldigheid is ook hier de sleutel.

Advies: Nader uitwerken van de samenwerking tussen CJG, overige gespecialiseerde Jeugdhulpaanbieders en het Sociaal Wijkteam. Als afgeleide hiervan op korte termijn zorgdragen voor een privacy-protocol voor de jeugdhulp, waarin afdoende waarborgen worden opgenomen voor het zorgvuldig omgaan met privacygevoelige informatie.

Nadere regelingen

Pgb

Het college verstrekt een pgb wanneer jeugdige of zijn ouders gemotiveerd kunnen aantonen dat de individuele voorziening die door een aanbieder wordt geleverd, niet passend is. Daarmee wordt al een stringente voorwaarde gesteld aan het verstrekken van een pgb in plaats van jeugdhulp in natura. Uit de tekst blijkt dat u nog nadere regels zult opstellen over de hoogte van een pgb en de wijze van verstrekking, als ook nader zult definiëren onder welke voorwaarden de jeugdhulp met behulp van een pgb betrokken kan worden van een persoon uit het sociaal netwerk.

Specificatie van voorzieningen

In de Verordening is ook nog niet concreet aangegeven welke algemene en individuele voorzieningen in het kader van de jeugdhulp worden aangeboden.

Vraag: Wij gaan ervan uit dat deze nadere regelingen integraal deel uit zullen gaan maken van deze Verordening en worden dan ook graag van verdere uitwerking en de definitieve regeling op de hoogte gehouden.

Verhouding prijs en kwaliteit

In Artikel 12 specificereet u een aantal criteria met behulp waarvan u een goede prijs-kwaliteitsverhouding wilt definiëren. Opvallend is dat er geen maat is opgenomen voor de kwaliteit van de professionals die de hulp zullen gaan verlenen. Op zijn minst is relevant om te weten of het personeel aan de noodzakelijke (minimale) beroepsmatige kwalificaties voldoet en of het in het bezit is van een Verklaring Omtrent Gedrag. In onze optiek zou deze VOG niet alleen van professionals, maar ook van vrijwilligers gevraagd moeten worden. In het recente verleden hebben zich immers nogal wat incidenten in de jeugdhulpverlening voorgedaan, die extra aandacht voor dit onderwerp rechtvaardigen. Aanbieden tegen een lage prijs is maar al te gemakkelijk wanneer gebruik wordt gemaakt van te laag gekwalificeerd personeel.

Ook zijn de kosten voor bijscholing van het personeel geen afdoende maatstaf voor de geleverde kwaliteit. Immers, er kan veel geld besteed worden aan een dure cursus van enkele werknemers, zonder dat dit in praktijk betekent dat daardoor de prestaties van de organisatie als geheel merkbaar beter worden.

Een ander belangrijk element van kwaliteit vormt het ontbreken van een wachtlijst. Natuurlijk is dat geen op zichzelf staande kwaliteit. Slechte aanbieders zullen niet gauw een wachtlijst hebben. Wel kan de organisatie worden beoordeeld op de maatregelen, die zijn genomen om het ontstaan van wachtlijsten te voorkomen.

Advies: Wij pleiten voor het nauwkeuriger funderen van het oordeel over de prijs-kwaliteitsverhouding van het aanbod van jeugdhulporganisaties en het verder aanscherpen van de te hanteren kwaliteitscriteria.

Communicatie

Voor zowel nieuwe cliënten als bestaande cliënten van jeugdhulp moet duidelijk zijn waar en hoe hulp moet worden aangevraagd. Er is veel maatschappelijke onrust over verloop en implicaties van alle transitie en bezuinigingsoperaties. Ouders en jongeren moeten zo snel mogelijk weten waar ze terecht kunnen met problemen in ontwikkeling en opvoeding, met welke problemen ze recht hebben op individuele of algemene voorzieningen en hoe deze voorzieningen aangevraagd moeten worden. Naast de zorgen leeft er onder ouders en jongeren ook hoop dat de transitie verbeteringen brengt en hebben zij ideeën over wat verbeterd zou kunnen worden. Wij adviseren u daarom ouders en jongeren goed te informeren over de gevolgen van de transitie en met hen in gesprek te gaan over mogelijke verbeteringen in de jeugdhulp. Te denken valt in dit verband ook aan het beleggen van een informatiebijeenkomst om alle wijzigingen in het beleid onder de aandacht te brengen en inspiratie voor verbeteringen in de beleidsuitvoering op te doen.

Het CJG zou deze gelegenheid kunnen benutten om de organisatie bij jongeren en ouders onder de aandacht te brengen. Ook scholen, sportverenigingen en culturele organisaties zullen adequaat geïnformeerd moeten worden over de rol die zij in de toeleiding tot hulp kunnen en moeten spelen.

Advies: De voorlichting over toeleiding tot Jeugdhulp en de aan te bieden voorzieningen zo snel mogelijk starten.

Suggestie

In een aantal andere regio's is ervaring opgedaan met zogenaamde Eigen Kracht Conferenties. Het betreft hier een kortdurende ondersteuning om een netwerk bij elkaar te brengen, de vraag te verhelderen, te bekijken wat het netwerk in dat kader te bieden heeft en welke aanvullende ondersteuning vanuit jeugdzorg nodig is. Nu zowel in de Wmo als in de jeugdzorg veel nadruk wordt gelegd op ondersteuning door het eigen netwerk is het zaak om daar op korte termijn een werkwijze bij te ontwikkelen, die in staat stelt snel informatie over de hulpvraag en het ondersteuningsaanbod vanuit het netwerk en mogelijke professionele hulp met elkaar te confronteren.

Suggestie: onderzoeken of de methodiek van de Eigen Kracht Conferentie toepasbaar is in de Biltse uitvoeringspraktijk.

Nieuwe taak Wmo Advies Raad

In de verordening wordt de Wmo-Raad door u aangewezen als intermediair overlegorgaan dat burgers kan betrekken bij het door uw college te voeren jeugdhulpbeleid. Natuurlijk zijn wij content met het vertrouwen dat door u in ons wordt gesteld, maar het dwingt ons wel tot een grondige herbezinning op taken en functioneren. Om deze nieuwe taak te kunnen waarmaken en ook de al eerder toegewezen nieuwe Wmo-doelgroepen goed te bedienen moet onze Raad de vertegenwoordiging uit de doelgroepen en de wijze waarop signalen uit de praktijk worden opgepikt opnieuw kritisch bezien. De discussie hierover zal nog dit najaar worden gevoerd en in overleg met u tot een nieuwe organisatie en werkwijze leiden.

Wij vertrouwen er op dat u onze argumentatie en aanbevelingen zorgvuldig zult meewegen in uw besluitvorming en zien uw verslaglegging over de genomen besluiten met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Loes Klok
Vice-voorzitter Wmo Advies Raad De Bilt

Bijlage.